

A rendőrfőnök Remellay elé állt és kérde :

g a ható
zláv izga
ktanfolyam
kademián
lik; mit
rdéklődök
e külön
tember hó
tehat fő
tségi bi
ebet, s a
érettsegi
orlati pá
alkalma
nas szak
lépessen
p értelem
szagatás
szaszt és
y e rész
miénk az
e külön
etové, ha
nél? Azt
masan és
pt. 4-én
a tisztvi
g terjedő
mot adni.
ányt a
részben
ban volt
redményt
g jobban
ási ügy-
zett köz-
számón
érkezett
ány 55,
tárgyát
a alispán
Sándor
3., Oláh
intézte.
mind el-
éltárnok
ozta. 6.,
darab,
főorvos
dus Pál
9., A.
8. 10.,
ve. 11.,
003 db,
agatási
ari szá-
rab ér-
éztetett
vaszéki
találta-
elintéz-
Sándor
y Endre
y Dezső
pp La-
y 6. 5.,
16. 6.,
1028
iadóba
tatott
járás.
n. köz-
n. hon-
ihágási
45 db,

ekéről;
ita:
gy bár
ondani,
velel-

agtunk
zt fog-

fogad-
gytuk
ymás-

vidéki
árult

m töle.

m ba-
men

esuth-

kóhoz

en el-

őadá-

vedés
de ba,
oz.

hátrány 2. 2., Oláh Imre szolgabírónál 1110 dból hátrány 5. 11. B. új városi járásban 1., Ferenczy Elek szolgabírónál a. közigazgatási ügy 2212 db. hátrány nincs b., honvédelmi 444 db. c. kihágási 192. d., árvaügy 87 db; hátrány nincs semmi. A fenti ügyekről Kovács Gyula elintézt 720, Trásy László t. szolgabíró 657 dbot. C. rendezett tanácsú városok. I. H. Szoboszlón a., közigazgatási 1139 db, hátrány 26. b., árvaügy 552 db. mind elintézte. II. H. Nánáson a., közigazgatási 1630, hátrány 24. b., árvaügy 1222 db. mind elintézte. III. H. Bözörményben a., közigazgatási 2154, hátrány 18; b., árvaügy 997 db, mind elintézte. IV. Hádázson a., közigazgatási 1213, hátrány 40. b., árvaügy 374, hátrány 2. Dr. Sándor Kálmán kir. mérnöknel 340 db, hátrány 6.

— **Esküvő.** Debreczennek két előkelő, gazdag, fényes nevű polgár családját fűzték össze Hymen láncza. Olyan nevek fiatal örökei esküdtek ma örök hűséget egymásnak, mely neveknek viselői a legszebb polgár éremekkel ékeskedtek polgártársaik előtt. Néhai Szabó Lajos nagykereskedő és Vecsey Imre építész szorgalma, tevékenysége, buzgó sága, érdeklődése a közügyek iránt, áldozatkészsége az egyház és város javára, követendő példaként szolgálhat minden időkön át Debreczen derék polgárainak. Vecsey Zoltán nagybirtokos, vár. biz. tag ma délután 1/5 órakor tartotta esküvőjét a szép és kedves Szabó Berta kisasszonnyal. Nyoszolyó leányok voltak Csanak Irén és Csanak Margit kisasszonyok; vőfélyek Szabó Sándor a menyasszony fiúja és ifj. Szabó János segédlelkész, a menyasszony unokaöccse. Násznagyok: Vecsey Imre, a vőlegény fiúja és Szabó Kálmán a menyasszony bátyja. Az esketési szertartás a boldog menyasszony családjának cseplő-utcai házában ment végbe s azt K. Tóth Kálmán ev. ref. lelkész végezte. Esküvő után a Bika díszteremben uzsonnára, majd gazdag lakomára gyűlt össze az előkelő nagyszámú násznép, mely csaknem egészen a menyasszony és vőlegény családjai tagjaiból állott.

— **Női zenekar** játszik ma este 1/8 órától kezdve Vilmos Lajos vendéglőjében. A társaság egyik tagja fuvalán a legújabb zenedarabokat adja elő, egy 9 éves leány pedig ötféle hangszerezen játszik.

— **Tanári székfoglaló.** Erdős József, a debreczeni kollégiumi teológiai akadémiáján az új szövetségi egzektika, és vallásbölcselet, és szövetségi történet és héber régiség új tanára, eddig újsóvéi lelkész, ki a bécsi egyetem tanuló licentiatust nyert, ma délelőtt tartotta székfoglalóját a főiskola dísztermében a debreczeni egyház presbyteriuma több tagjának, a főiskolai tanárkarok, a tanulóifjúság jelenlétében. Fő. Révész Bálint püspök urat, ki gyöngékedése miatt nem jelenhetett meg, nt. Tóth Sámuel egyh. ker. főjegyző helyettesítette a hivatalos beiktatásnál. Melt. Vályi János egyh. ker. főgondnokot, Szűcs István akad. tag, a debreczeni ref. egyház világi főgondnok képviselte. A székfoglaló értekezés Pál apostol teológiájáról szólt s mindvégig lekötötte az érdeklődők figyelmét. Az új tanárban kitűnő erőt nyert a debreczeni főiskola.

— **Egy 2. gimnáziumot** végzett tanuló felvétetik a „Debreczeni Ellenőr” könyvnyomdájában.

— **A mai hetivásáron** is ugyancsak meglátstott, hogy nyomtatás után van a föld népe s közeledik az ősz. Temérdek falusi emb-

Mennyi hazafi adá itt ki lelkét a bitó fán vagy ontotta vérét — löpor és golyó által azon a földön, melyen ma az utódok békesen járhatnak és a melyen rövid idő múlva a főváros legszebb palotái fognak díszleni.

Itt itéltem el én is 1851-ben. Midőn a haditörvényszéken a hadbíró ítéletemet olvasta, azon szavaknál, hogy kötélt általi halálra ítéltettem, megállott és elővéen szeleuczejét, a haditörvényszék tagjait sorban megtubakoltatta.

E kiaszott arezu rokkant tiszték élvezettel szívták a tubákat, egy egy odapillantást vetvén reám, hogy vajjon minő hatást tett reám a halálítéletet?

Én, hogy hidegvérűségemet megmutasam, lábaimat löggázert és néztem a szoba padlását; de azért egy kissé borsódzott a hátam azon gondolatra, ha az ítélet a fentebbi szavaknál végződne.

A hadbíró ismét felvette a papírt, és folytatlagosan olvasta az ítéletet.

— Az orrotok özimpjátát, már nem tudtatok a tubakolással egy kissé várni? — gondolám magamban, s megkönnyebbülve hallám, hogy a halálítélet kegyelem útján várogságra változott.

Nemsokára Csehországba a jofestadtí várba tettek.

Itt találkoztam újra sok nevezetes hazafival, régi jó barátaimmal, többek közt Remellay Gusztai barátommal is.

El voltunk zárva a világtól; el családunktól, el barátainktól, tehát azoktól, kik nekünk az életben legkedvesebbek voltak.

De szellemileg jobban éreztük magunkat, mint azok, kik a hazában szabadon jártak; míg mi szabadon gondolkodtunk s eszméinket egymással tartózkodás nélkül közölthettük; a hazában benn maradtak a rablanczok csürgetésétől, az özvegyen és árván maradtok sírásától nem hallották egymás szavát.

nyüzsgött az utcákon, különösen élénk volt a kocsiközlekedés. Némely utcák torkolatánál így a Czepléd utcán a gyalogjárónak vigyázni kellett, nehogy elüsse valami bambafalusi ló.

— **A két keleti utazás** készülődései s az azokkal együtt támadt hírek némi zavart okoztak a közönségben, melyet egyszerűen szét lehetne osztani azzal, hogy létre fog jönni mind a két keleti utazás. — Az egyik csupán Konstantinápolyig terjed, a másik ezenkívül magába öleli Palesztinát, Egyiptomot, Görögországot. Mindkét utazás azonban egyidejűleg indul, szept 25-én, s ez okozta a félreértést. — A városi menetjegyi iroda a legkészségesebben szolgál részletes programmal bárkinek s abból az utazás részletei felől tudomást szerezhet kiki. — Egy másik félreértés abból támadt, hogy a közönség, azt hiszi, hogy az utazás alacsony áránál fogva azokért csupán az utazási jegy jár. — Ez is tévedés, mert a megjelölt árakért teljes ellátás is jár, — azaz nem csupán jegy a vasúton, illetőleg hajón, de ellátás is ugya vasúton Konstantinápolyig, mint teljes ellátás, lakás és élelem a legelőkelőbb fogadókban a nagy keleti utazás résztvevői által érintett pontokon. Tehát szept. 25-én indul egy kirándulás Konstantinápolyba, a melynek résztvevői díja, teljes ellátást, a lakást is beleértve és 5 napig Konstantinápolyban I. oszt. 190 ftt, II. oszt. 150 ftt. — Ugyancsak szept. 25-én indul a nagy keleti utazás s 5 napot töltve Konstantinápolyban, Palesztinában 3. oszt. 480 ftt, II. oszt. 330 ftt. Az utazás részleteit, valamint az utra szükséges felszerelések irántitást az új bővített programok tartalmazza, melyeket bárkinek megküld a menetjegyi iroda.

— **A szegedi országos értekezlet** Bercey György nagyváradi szíjgyártó elnöke alatt folyt le. Az értekezlet létesítette az országos iparos szövetséget s a szabályokat megállapította. A közvállalkozó egyesület sürgős foganatosítására s további szervezése végett a szövetség Budapest székhellyel hétkerületre osztott be. A kerületek ezek: Fővárosi, szegedi, nagyváradi, kolozsvári, brassói, szombathelyi, kassai. Az ügyek ideiglenes vezetésére 16 tagu ideiglenes végrehajtó-bizottság elnök ete alatt s tagjai: Balogh, Benigni, Bercey, Binder, Busbak, Csikós, Gál, Horváth, Lachenbacher, Radics, Schlauch, és Zay ker. képviselők. E bizottság egy ideig még Szegeden székel. Azonnal szorgalmazni fogja a közöshadseregbeli börtönműszükségletek szállításának elnyerését. Több mint egy millió forint erejéig szóló irások vállalkozásai ajánlatok történtek.

— **Az ólomtörő.** Még csak most tűnt ki igazán Gnaedig Ottónak az elvetemültsége. Nem első merénylete volt az neje ellen, hogy a fülébe ólomot akart ütni, hogy ily módon pusztítsa el őt. Megkísérelte ezt már másként is. Tegnapielőtt ugyanis rájötték, hogy mikép kerültek neje gyomrába a tűk, a nő azt mondta, hogy azokat valószínűleg a férje adta be neki orvosság közé keverve az ostyákban. Ez annál inkább feltehető, mert az asszony az orvosság beadása után s azóta is folyton iszonyu szúrást érzett gyomrában. Tegnapielőtt két darab és tegnap ismét egy tű került elő. Az asszony állapota különben nagyon aggasztó. A férj ellenben nemsokára fölépül.

Mint ígértém, tárgyilagosan emlékeztem vissza Világosra.

Egyet-mást — átesvén a szenvedéseken — jól esett elmondanom. Igaz, hogy sokszor aprólékos részleteket mondtam el, de hát e nagy időknek apróságai is érdekelhet birhatnak az új nemzedék előtt, mely most a mi szenvedéseinket és nemzetünk kitartó szívságának élővi gyümölcseit.

Sem Mohácsnál, sem Világosnál nem esett nemzetünk kétségbe.

A szenvedések által egy táborba hajtvakiküzdöttük alkotmányunkat, fentartottuk hazánkat és nemzetünket.

Kibékültünk koronás királyunkkal és uralkodóházával.

A király a legalkotmányosabban uralkodik: a nemzet hűséggel adozik királyának. Egyetértve, a korona és a magyar nemzet közérővel munkálják a hazát.

Dicsőséggel vivott, de szomorúan bejezött szabadságharcunk most mára történelemé. S tanulunk belőle mindnyájain.

A hatalom megtanulta, hogy a törvény és alkotmány tisztelete azon alap, melyen a trón legbiztosabban nyugszik.

S megtanulta a nemzet is, hogy a méréséklet, higgadság és eszély a jogok legerősebb védpaizsa.

Szerintem ehhez még egy másik tanulságot is csatolhatunk, és ez az, hogy a személyes gyűlölség, az alaptalan rágalmozás a hatalmi konczon való versengés, a pártviszály nem államalkotó, hanem államrontó tényezők.

Ezek vittek bennünket Mohács és Világos téreire.

A multakon oku'va, egyetértve működünk, hogy ez az ország szabad, alkotmányos Magyarországgá maradjon.

Ne csak istenben bizzunk, mint bíznák: Emberegünkben álljon fenn hazánk!

gyon aggasztó. A férj ellenben nemsokára fölépül.

— **Debreczen város legtöbb adótfizető polgárai.** (Folytatás.) 400—300 ftt közzét fizetnek: Kiss Bálint sertés-kereskedő 398 ftt 99 kr. Hidvéger Mihály bérlo 398 ftt 56 kr. Frohner Berát h. gazda 398 ftt 46 kr. Buzás Elek birtokos 395 ftt 12 kr. Berger Mór 394 ftt. Erdélyi István r. fogalmazó 393 ftt 49 kr. Erdődi Dániel birtokos 392 ftt 78 kr. Falk T. A. kereskedő 392 forint 70 kr. Bloksay József házbirt. 386 ftt 40 kr. Vecsey Viktor gyógyszerész 384 forint 61 krajczár. — Varga Károly butor raktáros 384 ftt 61 kr. Ambrusz Jakab házbirt. 384 ftt 28 kr. Szabó Sámuel birt. 383 ftt 84 kr. Nyilas Ferencz gazdálk. 379 ftt 56 kr. Kálmán András gazdálk. 379 ftt 35 kr. Steinberger Gyula mérnök 379 ftt 35 kr. Uszó István házbirt. 375 ftt 24 kr. Komlóssy Arthur ügyvéd 375 ftt 18 kr. Boldog Sándor gazdálk. 374 ftt 94 kr. Szeőke István h. gazda 373 ftt 25 kr. Ehrenreich Jakab bérlo 371 ftt 25 kr. Weinberger Lajos kereskedő 369 ftt 20 kr. Drucker Mór rongykereskedő 361 ftt 96 kr. Erdei Pál gazdálk. 361 ftt 52 kr. Boldog István mészáros 359 ftt. 76 kr. Erdélyi János mészáros 354 ftt 35 kr. Fehér András mészáros 353 ftt 35 kr. Tóth János gazdálkodó 352 ftt. 24 kr. Czepléd Gyula gazdálkodó 350 ftt. 59 kr. Gál Ferencz kocsi-gyártó 349 ftt. 75 kr. Pálfi Dániel sertés kereskedő 349 ftt. 09 kr. Kardos Mór házbirt. 348 ftt. 42 kr. Szentpéteri János házbirtokos 348 ftt 35 kr. Papp János gazdálkodó 346 ftt 96 kr. Szabados Ferencz kupez 343 ftt 23 kr. Kálmán Lajos házbirt. 343 forint 20 krajczár. Mede Gyula fodrász 338 forint 67 krajczár. Némethy Sándor házbirtokos 338 ftt. 34 kr. Balkányi Miklós ügyvéd 337 ftt. 79 kr. Kápolnassy Imre házbirt. 336 ftt. 21 kr. Nyilas Gábor házbirt. 335 ftt. 69 kr. Feischl Fűöp és fia keresk. 333 ftt. 46 kr. Nagy Albert birt. 324 ftt. 48 kr. id. Bányai István gazdálk. 319 ftt. 02 kr. Nánási László közjegyző 318 ftt. 59 kr. Tóth János gazdálk. 318 ftt. 08 kr. Stern Hermann keresk. 316 ftt. 12 kr. Vértessy István házbirt. 314 ftt. 69 kr. Tikos István birtokos 313 ftt 96 kr. Szel János p. ü. hitv. 313 ftt. 01 kr. Lakatos Gábor sertés-kereskedő. 311 ftt 48 kr. Kertész Mihály gazdálk. 311 ftt 42 kr. Komlóssy Dezső törvzs. bíró 309 ftt 70 kr. Tóth Mihály házbirt. 309 ftt 31 kr. Jablonczay Kálmán házbirt. 307 ftt 12 kr. Czepléd József gazdálk. 302 ftt 41 kr. Borsányi Viktor gépész 301 ftt. 63 kr. Bátor Sándor ügyvéd 301 ftt 15 kr. Baranyi György gazdálk. 301 ftt 05 kr. Csizsai András gazdálk. 300 ftt 43 kr. Boros Márton gazdálk. 300 ftt 14 kr.

— **Az egyes államok fegyvernemei.** Azon fontosságnál fogva, a mit jelenleg a hadsereg fegyverzetének tulajdonitának, nem tartjuk érdekelniük, közölni az egyes állam hadseregeinél használatban lévő fegyvernemeket. Ezek következők: Gras, Kropatschek, Lebel Franciaországban; Mauser Németországban; Verndl, Frührth, Kropatschek és Mannlicher Ausztria-Magyarországban; Martini-Henri Angliában; Albini Braenlin, Terssen, Comblain Belgiumban; Remington Dániel, Spanyol- és Svédországban; Springfield az Egyesült Államokban; De Beaumont, Remington Hollandiában; Wetterli, Bertholdo Itáliában; Mourat Japánban; Remington, Jahrmann, Krag Peterson Norvégiában; Berdan Oroszországban; Mauser Koka Szerbiában és végül Wetterli Svájcban. Kétségen kívül nemsokára az elsősoroltakhoz fognak csatlakozni Pralon Franciaországban, valamint Rubin és Hebler Svájcban.

— **Amerikai végrendelet** Mr. Crooker, Amerika egyik milliomosa, nemrég hagyta itt az életét és tíz millió dollárnyi vagyonát. Maradt neki ezenfelül három fia is, kik azonban a sok millióból nem kaptak egyet sem, csak a köteles részt. — A fiuk — mondja mr. Crooker végrendeletében — teljesen képesek arra, hogy megkeressék maguknak a mindennapi kenyeret: erre neveltettek, nem arra, egy gazdag ember fia legyenek. Ez a legrosszabb hivatás a földkerekségen s a világ csak keletlenül tűri őket. — A milliókat az elhunyt egyetlen leánya kapja, kit egy francia herczeg vett nőül.

— **A cenzura furcsaságaiból.** Egy német lapban a cenzura virágkorából a következő furcsaságokat beszél el egy veterán német író: Az udvari színpadokon nem volt szabad az „isten” szót használni. A cenzura következetesen az „ég” szóval helyettesítette. Így aztán egy verses tragédiában a következő verspár jött létre: „Oh ne gúnyold, a mi itt szent, — megbántod az élő — eget!” (e. h. istent). Könyvek ajánlásainál mindig engedélyt kellett előbb szerezni az illetőtől, a kinek a könyvet ajánlták. Egy Hummel nevű író családja őseinek akarta művét ajánlani s így írta meg ajánlatát! „A Hummelek őseinek.” Kéziratára a cenzor ezt írta rá: „Addig ki nem adható, míg a szerző a Hummelek őseitől írásbeli engedélyt föl nem mutat.” A „Haramiák”-ban az öreg Moor Ferenczből atya helyett nagybácsit csinált a cenzor, mivel nagyon erköcstelennek találja, hogy Moor Ferencz az apja ellen kövessen el, oly gazemberséget. S nagyon megdöbbentő volt mikor az öreg Moor így kiáltott föl fájdalommal legfőbb fokán: („Oh te apagyilkos!” helyett) „Oh te nagybácsigyilkos!” — Egy társadalmi értekezésben a szerző Montesquieuból idézett egy hosszabb részletet, de ez a cenzor előtt nagyon szabadelvűnek tűnt fel s meghagyván e szavakat: „Montesquieu így

szól: „az idézetet kitörölte s a saját fejéből írta helyébe — körülbelöl az ellenkezőjét annak, a mit Montesquieu mondott. Egy szindarabban a hős szerelmes nagy pathosszal kérde kedvesétől: „Hol született?” mire a leánynak ezt kell felelnie: „Köln városában a Rajna mellett.” De épen ez időtájtban történt összeütközés a kölni érsek és a porosz kormány közt, a berlini cenzor tehát kitörölte a „Köln” nevet és ezt tette helyébe: Nürnberg városában, a Rajna mellett.”

— **Válasz.** A „Debreczeni Ellenőr” folyó hó 10-kén 177. számában egy közlemény jelent meg „Panasz az adópénztárnok ellen” czimű felirattal. E közlemény alkalmul szolgál arra nézve, hogy a ciklik szerzőjét, esetleg a közönség azon részét, mely netalán azon nézetben lenne, miszerint a kir. adóhivatalnak mint állampénztárnak hivatásszerű kötelessége volna pénzváltással foglalkozni, illetve a hozzá forduló feleket váltópénzzel ellátnia — felvilágosítsuk. Az állampénztárak meghatározott mennyiségű s a forgalomnak megfelelő pénzüsszeget tarthatnak vissza; az azon felül tartoznak annyiszor a mennyiszor elszállítani. Ezen intézkedésből is kitetszik, hogy az állampénztárak kizárólag a saját fizetési szükségleteikre lehetnek tekintettel, s nem mindég vannak azon helyzetben, hogy felváltásokat eszközöljenek, mert az adóárnok tudhatja leginkább, mily pénzüemre van szükség, hogy a fizetéseket fenakadás nélkül teljesíthesse. Felvilágosításul adjuk tehát a tisztelt közönségnek, hogy a pénzváltás ezen állampénztárnak nem hivatásszerű kötelessége, s a midőn azt akkor, mikor a körülmények megengedik, teszi, azt csak szíveség s a közönség iránti előzékenységből teljesíti. Trux Bertalan kir. adóárnok.

Színház, művészet.

Még egy vidéki primadonna. Nemrég irunk volt a Margó Czélia assz. mármárosgeti dolgairól, a ki — mivel a színlapon egy másik énekesnőnek a föllepét jelezték — megtette azt, hogy közvetlen az előadás előtt sztrájkolt s az előadás elmaradt. Most körülbelöl hasonlótt tett Nagyváradon egy másik fölkapott operett-primadonna: Réti Laura. Ez a derék hölgy a mult hetfőn egyik kollégája, Serédi Sarolta jutalomjátéka alkalmából szintén „beteg lett” s szerepét egy másodrendű énekesnőnek kellett eljátszania. A mint az egyik ottani lap írja, a közönség körében előre beszélték, hogy a kisasszony „beteg lesz.” — Hja így van az, mikor a publikum mindennél előbbre teszi az operettet: szarvakat kapnak a primadonnák.

Hol emide, hol amoda. Németh József csak egy év előtt hagyta ott a népszínházat és Kolozsvára szerződött — azért, mivel ott „nagyobb tere nyílik tehetségeinek érvényesítésére.” Ezt írták a lapok. Most Németh József visszaszerződött a népszínházhoz s a lapok most megint azt írják: azért, mivel „ott nagyobb tere nyílik tehetségeinek érvényesítésére.” — Jól van ez: Németh József komikus, miért ne lehetnének a lapok is komikusok.

Terményárak a debreczeni piacon.

1888. Szept. 4-én.

Egy m.-mázsa	felső, közép, alsó.		
Buza	6 80	6 60	6 40
Kétszeres	5 60	5 40	5 20
Rozs	4 70	4 60	4 50
Arpa	4 70	4 60	4 50
Zab	4 50	4 40	4 30
Tengeri	6 60	6 40	6 20
Köles	6 50	6 25	6 00
1 zsák Burgonya		0 60	
100 kl. szalonna	60 00	59 00	58 00
100 kl. báj.	60 00	59 00	58 00

Felelős szerkesztő és kiadó laptulajdonos:

Vértesi Arnold.

Főmunkatárs: Kerezag Vilmos.

Szép írású fiatal ember

Isodai munkálatokra felvétetik, német nyelvet bíró és keresztény előnyben részesül. Levélbeli ajánlkozatok „szorgalom” jel alatt e lap kiadóhivatalához czimzendők.

Legújabb őszi női ruhakelméket nagy választékban ajánl

Kunz József és Társa

özég.

Ruhák legújabb divat szerinti készítése és elvállaljuk s nagyváradi női divat-termtünkben a legfinomabb kiállításban eszközö tetjük.

Debreczen, 1888. Nyomatott a „Debreczeni Ellenőr“ könyvnyomdájában Széchenyi-utca SIMON.ház.